

Sotsiaalsed suhted

Üle kõige olgu püsiv teie omavaheline armastus, sest „armastus katab kinni pattude hulga“. [1. Peetruse 4:8](#)

Hingamispäev, 15. aprill
Melissa Meneses (Killeen, Texas, USA)

Sissejuhatus. **Metsik laps**

[1Pt 2:11–3:7](#)

Tarzanist ja Mowglist kuni Džungli George'ini näitavad paljud populaarsed raamatud ja filmid, kuidas ühiskonda köidab loomade kasvatatud inimese kontseptsioon. Niisugused lood ei piirdu kahjuks Hollywoodi väljamõeldistega. Metsistunud laste põgus otsing annab kümneid dokumenteeritud juhtmeid lastest, kes eksisid ära, rööviti või hüljati ja kas loomad võtsid neid omaks või pidid nad täielikus sotsiaalses eraldatuses ellu jääma.

On ülimalt tähtis, et õpiksime olema kriitilised selles suhtes, kellega ja kuidas me läbi käime.

1970. aastal teatati Los Angelese ametivõimudele potentsiaalsest väärkohtlemise juhtumist. Leiti 13-aastane tütarlaps, keda oli väikelapsest peale oma toas vangis hoitud. Genie'il (pseudonüüm tema identiteedi kaitsmiseks) ei olnud peaaegu mitte mingisugust kokkupuudet inimestega ja ta oli rängas alatoitumuses. Pärast hoolekandeõiguse ülekandmist jäi ta viimaks oma elupäevade lõpuni vaimse alaarenguga täiskasvanute erihoolekandetasutusse ega suutnud kunagi täielikult ühiskonda sulanduda.

Erinevalt suurtel ekraanidel näidatavast ei õpi metsistunud lapsed lihtsalt võluvael inimkõnet ja lauakombeid. Neil on raskusi kõige elementaarsemate oskuste õppimisega, nagu näiteks püstiselt kõndimine, küpsetatud toidu söömine ja mis kõige hullem, suhtlemine. Kõneoskus kuulub meie võime juurde arutleda, õppida ja iseloomu arendada.

Tõsiasi on, et meie sotsiaalsed suhted mõjutavad meie isiklikku ja vaimulikku arengut tohutult. Vanemad on esimesed, kes hakkavad meie iseloomu mõjutama. Nende DNA määrab meie füüsilised jooned, vaimse tervise ja väidetavalt isegi paljud meie talentidest ja huvidest. Varajane lapsepõlv on kõige kujundavam aeg ning määrab ära, kelleks me täiskasvanuna saame. Sellel, kuidas meie vanemad ja hooldajad meid armastavad, distsiplineerivad, kasvatavad või hülgevad, on elukestvad tagajärjed.

Kui me kasvame, on ülejäänud ühiskonnal järjest suurem osa selles, kelleks me saame. Meie rahvuskultuur, haridus, valitsus ja meedia, töökohad, sõbrad – need kõik suunavad meid tasapisi oma identiteedi poole.

Seepärast on ülimalt tähtis, et õpiksime olema kriitilised selles suhtes, kellega ja kuidas me läbi käime. Iga suhtlus vormib meie ja meid ümbritsevate inimeste iseloomu. Iga töönädal, iga loeng ja iga tekstisõnum kujundab seda, kelleks saame meie ja meie kaaslased. Meie kui kristlaste kohus on kasutada seda mõju Kristuse heaks, evangeeliumi levitamiseks ja teistele Tema iseloomu näitamiseks. Kui sa loed selle nädala õppetükki, mõtle, kuidas mõjutavad sinu suhted sinu usku ja nende usku, kes on sinu ümber.

Pühapäev, 16. aprill
Heidi Joy Trujillo (Apison, Tennessee, USA)

Tõendusmaterjal. „Töotan olla lojaalne“

1Pt 2:13–17

Paljudes maailma riikides toimuvad valimised ja tõenäoliselt oleme teadlikud, et mõned valijad on rahul, samas kui teised ahastavad. Isegi need, kellel on ühesugused väärtused, võivad nende põhimõtete elluviimisest erinevalt aru saada. Mis juhtub siis, kui kandidaat, keda toetame, ei osutu valituks? Kuidas peaksime kristlastena vastama?

Lihtne võib olla rääkida avameelselt valitud ametniku vastu, kes trotsib avalikult kristlikke põhimõtteid, mida meie kalliks peame. Kuid oma väärtuste külge klammerdumisel võib juhtuda, et satume tegelikult lausa Piibliga vastuollu. Üks pilk Peetruse esimesele kirjale võib anda teadmisi, kuidas elada kooskõlas kõigi ametivõimudega – nii nendega, kellega oleme nõus, kui ka nendega, kellega me ei nõustu.

Võime alistuda maistele ametivõimudele, sest me teame, et nende valitsus on ajutine.

Peetruse esimene kiri oli julgustuseks Rooma riigi Väike-Aasia provintsi kogudustele suurte raskuste ja tagakiusamiste ajal. Tõenäoliselt oli see kirjutatud lugejaskonnale, mille hulgas oli pöördunud juute ja pöördunud paganaid, Nero kurikuulsa pimedade valitsemise ajal, kui kristlasi vangistati, piinati ja saadeti kogu Rooma vaatamänguna surma. Rooma viies keiser Nero oli kõige tõenäolisemalt see isik, kes tuli kristlaste pilgu ette, kui nad kuulsid neid Peetruse sõnu: „Alistuge Issanda pärast kogu inimlikule korrale, olgu kuningale kui kõige ülemale, olgu maavalitsejale kui tema poolt saadetule.“ (1Pt 2:13, 14) Kui Peetrus soovitas valitsejale alistuda, ei olnud ta kristlaste tagakiusamisest teadmatutes. Hiljem suri ta sellesama julma valitseja käe läbi. Kuidas sai Peetrus propageerida niisugusele ametivõimule alistumist?

Peetrus käis koos Kristusega. Ta nägi Tema kannatusi ning võitu patu ja surma üle. Selle tulemusena suutis Peetrus vaadata kõike igavikulisest perspektiivist. See igavikuline perspektiiv võimaldab meil kannatustes ja raskustes kindlaks jääda ning austada ustavalt neid, kes on valitsevas ametis, isegi kui me ei ole nendega nõus. Kui me tunnustame, nagu Peetrus, et Jumal on kõige kõrgem Valitseja, võime alistuda maistele ametivõimudele, sest me teame, et nende valitsus on ajutine, samas kui Kristuse valitsus on igavene. Veelgi enam, kui osutame austust, lugupidamist, armastust ja armulikkust nende suhtes, kellega me ei ole nõus, näitame maailmale, mida tähendab tegelikult Kristuse jünger olemine.

VASTA

Kuidas saame elada oma tõekspidamistele ustavaks jäämise pinges, austades siiski samal ajal ametivõime, kelle väärtushinnangud võivad meie omadest vägagi erineda?

Esmaspäev, 17. aprill
Lincoln Steed (Hagerstown, Maryland, USA)

Logos. **Lojaalsus**

1Pt 2:11–3:7

Kristlane ja riik (1Pt 2:13–17)

Missugune oli Peetruse suhtumine riigivõimu suhtes? Jeesus Kristus oli riigi seadusliku protsessi käigus surma mõistetud. Peetruse oli vangistanud seesama kuningas Herodes, kes oli äsja hukanud Johannese venna Jaakobuse. Riiki pidas Peetrust revolutsiooniks ning evangeeliumikutse oli tõepoolest riiklikest asjadest

kardinaalselt erinev. Kuid seesama Peetrus kirjutab: „Alistuge ... kogu inimlikule korrale.“ (1Pt 2:13) See ei ole avalik kutse osaleda poliitilise võimuhnuse vigades, vaid kutse austada Jumalat riigivõimu ees, näidates, et kristlased on „heade tegude“ rahvas (salm 12). Valedes kätes on see nõuanne ja selle paralleel Pauluselt olnud riigivõimu pahede kaassüü õigustuseks. Kuid Peetrus seab selle kohe mõtte alguses õigesse perspektiivi, kui ta kirjutab: „Ma manitsen teid kui majalisi ja võõraid siin ilmas – hoiduge lihalikest himudest. ... Käituge hästi paganate keskel.“ (salmid 11, 12)

Kehtib kutse elada selles maailmas usu kehastusena, et avaldada tõega mõju kuningatele, abikaasadele, ülemustele ja naabritele.

Köögis orjamine (1Pt 2:18–23; 3:1–7)

Üks ajaloo korduvatest teemadest on, et edasised arengud jõuavad tagasi mineviku hukutavate kommete juurde. Peetruse ajal oli elu raske ja sotsiaalsed struktuurid absoluutsed. Ellujäämiseks andsid maata inimesed end sageli teiste teenistusse teenijate või orjadena ja teenisid lepingu alusel. Rooma tava oli müüa sõjavange orjadeks – barbaarne komme, mis oli sellegipoolest legaalne tehing. Loendamatud vihjed evangeeliumides vabastamisele ja vabadusele näitavad tundlikkust rõhutute loomupäraste püüdluse suhtes. Kuid Jeesus rõhutas, et Tema riik ei ole sellest maailmast. Peetruse siin antud nõuanne on kooskõlas Pauluse ja Jeesuse endaga. Ükskõik missugusest olukorrast end leiame, peaksime täitma oma kohust austuse ja vastutustundlikkusega nagu Issandale.

Peetruse sõnad abielu kohta peegeldavad selle institutsiooni lepingulist olemust tema ajal. Kuid ta ülendab naise rolli pühaks kohustuseks ja mehe oma õrnaks hoolitsuseks – see polnud tol ajal just tavaline. Seda abielunõuannet võtavad kokku sõnad, et abikaasad on „elu armuanni kaaspärijad“ (1Pt 3:7). Teisisõnu õhendab ta abielu tõelise vaimulikkuse ja päästelootusega.

Armastus ja ühiskondlik kord (Rm 13:1–10; 1Pt 2:13–17)

Väga lihtne on näidata, et Uue Testamendi aja ühiskond oli sageli karm, jäik ja autokraatliku valitsusega, eeskätt just seepärast, et tegemist oli okupatsioonivalitsusega. Kuid Peetrus, Paulus ja Jeesus ise soovitasid seadusega päri olla ning elada elu põhiliste ühiskondlike piirangute järgi. Kuigi Jumala riigi mõte oli olemuselt ilmaliku reaalsusega vastuolus soovivad Piibli autorid tulevast radikaalselt ümbermuutvat valitsust ja ühiskonda oodates elada isiklikult õiglast elu. Vahepeal kehtib kutse elada selles maailmas usu kehastusena, et avaldada tõega mõju kuningatele, abikaasadele, ülemustele ja naabritele.

VASTA

1. Kas Peetrusel oleks olnud poliitiliselt või piibellikult korrektne ühiskondlikku vastuhakku soovitada?
2. Kaks riiki, Jumala ja inimeste riik – kumb on tähtsam?

*Teisipäev, 18. aprill
Crystal Simpson (Killeen, Texas, USA)*

Tunnistus. Vaadake, missugune armastus

1Pt 4:8

„Kristuse järelkäijad ei ilmuta viletsaid ja isekaid omadusi, vaid näitavad sõnas, vaimus ja teos Kristuse südamlikkust. ... Võimutsev, allasuruv meelsus ei ole Jumalast ning seda ei tohi üles näidata ei usklite ega uskmatute suhtes, ükskõik kui kehv võib nende seis olla. Kristlased peavad esindama Kristust kõigis asjaajamistes nendega, kelle eest Ta on oma kalli elu andnud. ...

„Piibel peab olema meie teejuht igapäevastes suhetes.“

See, kes vaatab pidevalt Kristust, ilmutab seda oma meelsuses, sõnades ja teguviisis. Ta ei käi kellelegi peale, ei tõuka proovile pandud inimesi kiusatusse ega jäta neid ükskõikselt Saatana lahinguväljale. Ta sirutab välja abistava käe ning püüab neid üles taeva poole tõmmata. Jumala kaastöölisena hoolitseb ta selle eest, et kiusatute jalad saaksid asetatud kindlalt Ajastute Kaljule. ...

Kristuse andestaval armastusel ei ole piire. ... Me peame andma ohus viibijaile teada, et me peame neid väärtuslikuks ega taha neist loobuda. Rääkige nendega, palvetage nendega koos ja manitsege armastuses. ...

Piibli religioon on juhtida kõiki, kes siiralt usuvad Kristusesse. Piibel peab olema meie teejuht igapäevastes suhetes. Me võime nimetada end Kristuse järelkäijateks, aga kui me ei ole Tema Sõna tegijad, oleme nagu võltsmünt. Me ei kõla õigesti. Me kõik oleme inim perekonna liikmed. Me oleme Jumalale võlgu selle, et armastame teda ning osutame kiindumust Tema suhtes tegudes ja sõnades. Oleme võlgu igale inim perekonna liikmele, olgu ta must või valge, kõrgest või madalast seisusest, et kohtleksime teda lahkelt ja ilmutaksime huvi tema hinge vastu. Ühe perekonna liikmetena oleme kõik vennad ja õed.“*

VASTA

1. Kui tegemist on ametivõimu, abikaasa, sõprade või võõrastega tänavalt, kas sinu käitumisviis on selline, et see osutab Jumalale?
2. Kuidas käituda sa ülalmainitud osapooltega, kui sinu suhtes on ülekohtu tehtud?

*Kolmapäev, 19. aprill
James Simpson (Killeen, Texas, USA)*

Praktiline juhend. Täielik madalseis pärast armumist

1Pt 3:1–3

Nagu Peetruse kirjad olid kirjutatud juhtimiseks hädaajal, on Jumala Sõnas praktiline õpetus raskeks ajaks abielus. Jumala armastus on tingimusteta. Jumal ei armu meisse ja Tema armastus ei saa otsa. Tema armastus muutumatu ja alati olemas.

Kahjuks võib inimlik armastus olla tingimuslik ja põhineda emotsioonidel või õnnelikkusel. Kuid Jumal annab juhtnööre selle kohta, mis on armastus, ning Tema Sõna ei maini abielu alusena kunagi vankumatut tunnet või emotsiooni. [1Pt 3:1–3](#) räägib apostel eriliselt sellest, kuidas võita enda poolele uskmatu abikaasa ja seda saab kergesti rakendada ka enda abielus.

Kahjuks võib inimlik armastus olla tingimuslik ja põhineda emotsioonidel või õnnelikkusel.

Kui meie abielus on raskusi, annab Jumal märku, et võidaksime abikaasa enda poolele puhta ja aukartliku käitumisega (salm [2](#)), mitte niivõrd sõnade, kui tegudega. Jumal annab nõu, kuidas seda teha – Ta meenutab oma Sõnas, et armastus ei ole omakasupüüdlik. See on kannatlik, lahke ja sihikindel ([1Kr 13](#)). See tähendab, et probleemsel ajal peame armastama oma abikaasat nii, nagu Kristus armastab kogudust, ning ümbritsema oma abikaasa tingimusteta armastusega samamoodi, nagu Kristus armastab meid, kui me ei tunne armastust Tema vastu ([Ef 5:25](#)).

Warren Barfield kirjutas sügavamõttelise laulu ajal, mil tema abielus oli raskusi. Ta kirjutas, et armastus ei ole koht, kuhu suvaliselt tulla ja kust soovi korral lahkuda, vaid see on kodu, kuhu astume sisse ja millest töötame mitte kunagi lahkuda. See on kaunis meeldetuletus, et abielu on leping, mida ei või kõrvale heita iga kord, kui me seda ei tunne.

* Ellen G. White, „In Heavenly Places“, lk 293.

Samamoodi põhineb meie „abielu“ Jumalaga töötusel ja teadlikul otsusel armastada tegudes, kõigest hoolimata. Meie loomusele on vastupidine armastada abikaasat, kes ei vasta samasuguse kiindumusega, kuid Jumal kutsub meid üles võitma abikaasa poolehoidu, nagu Kristus püüab võita meie poolehoidu kogu aeg oma õnnistusi ja ande jagades ja tingimusteta armastust meenutades.

VASTA

1. Missugused on mõned moodused, kuidas Jumal meile oma tingimusteta armastust meenutab?
2. Kas on raske mittearmastava abikaasa poolehoidu võita ja tema suhtes tingimusteta armastust üles näidata? Miks?
3. Missugused on mõned moodused, kuidas saame abikaasale tingimusteta armastust meenutada?

Neljapäev, 20. aprill

Gabriel Abner Trujillo (Collegedale, Tennessee, USA)

Arvamus. *Mutimullahunnikutest mägedeks?*

1Pt 4:8

Ükskõik kas kiirest pilguga üle Facebooki postituse käies, lugemiseks uut raamatut sirvides või pika jutuga sõbra jutuvadast olulist välja filtreerides püüame alati leida asja tuuma. Mis on Piiblis peamine mõte? „Üle kõige olgu püsiv teie omavaheline armastus, sest „armastus katab kinni pattude hulga“. (1Pt 4:8)

Üks salm varem kirjutab Peetrus: „Aga kõigi asjade lõpp on lähedal. Olge siis arukad ja kained palveteks.“ (salm 7) Mulle torkab silma see, et Peetrus alustab kõigi asjade lõpust ja jätkab lõpu läheduse valguses „siis“ oluliste asjadega. Ta käsib usklikel üksteist raugematult armastada.

Olen tänulik, et Piiblis on külluslikult seda peamist mõtet.

Peetruse peamine mõte on paralleelne sellega, mida ütles Jeesus varem Mt 22:37–40: „Armasta Issandat, oma Jumalat, kogu oma südamega ja kogu oma hingega ja kogu oma mõistusega! See ongi suurim ja esimene käsk. Teine on selle sarnane: Armasta oma ligimest nagu iseennast! Neis kahes käsus on koos kogu Seadus ja Prohvetid.“

Palju väideldakse selle üle, millele peaks meie kogudus keskenduma. Kui sinu kogemus adventkoguduses on minu omaga sarnane, siis oled ehk kuulnud inimesi kurtmas selle üles, et pole piisavalt prohvetikuulutuse vaimu või räägitakse ainult armastusest ja see on liiga lahja. Inimestel on erinevad arusaamad sellest, mis on Piibli õpetuste peamine mõte, ning oma elu erinevatel perioodidel peavad nad üht õpetust olulisemaks kui teisi. Olen tänulik, et Piiblis on külluslikult seda peamist mõtet. Minu jaoks Peetrus peaaegu karjub: „Kui kõik muu ebaõnnestub, pidage meeles seda: armastage üksteist, sügavalt.“

VASTA

1. Missugune oleks sinu kohalik kogudus sinu arvates, kui kõigi liikmete peamine mõte oleks üksteist sügavalt armastada?
2. Miks teeme nii sageli mutimullahunnikutest mäed, mitte üksnes koguduse asjades, vaid ka oma isiklikus elus?
3. Mismoodi näeb välja kellegi tõsiselt armastamine?

Reede, 21. aprill

Sharon Wright Stromberg (Frederick, Maryland, USA)

Uurimine. **Armasta Jumalat, armasta inimesi**

[1Pt 4:8](#)

KOKKUVÕTE

Meie omavahelised suhted teiste inimestega aitavad määratleda, kes me oleme ja kuidas me areneme. See on kahesuunaline tee – me vastutame ka oma mõju eest meid ümbritsevatele inimestele. Mulle kui kristlasele pakuvad minu sotsiaalsed suhted võimalusi näidata oma lojaalsust Jeesusele ja Tema väärtustele pühendumist. Oma suhete kujundamine Kristuse eeskuju järgi peaks tähendama, et paistan positiivselt silma. Kristlus tähendab kõigepealt ja kõige enam teist armastamist nii, nagu meid on armastatud: kritiseerimata, tingimusteta, vaatamata meie vigadele ja isegi vastuseisule.

TEGEVUSED

- Loe Lev Tolstoi lühijutustust „Kus on armastus, seal on ka Jumal“ (inglise keeles: https://en.wikisource.org/wiki/Where_Love_is,_There_God_is_Also).
- Mõtle, mil moel saad sel nädalal valida armastava teguviisi.
- Pane kirja ja kaardista suhtlemine teiste inimestega teatud aja jooksul (päraslõuna, päev või nädal). Hinda iga juhtimine skaalal ühest viieni, kus 1 on neutraalne ja 5 äärmiselt positiivne. Pane kirja konkreetsed arenemisvaldkonnad, mida näed.
- Loo kunstiteos, mis näitab, mida tähendab Jeesus sinu jaoks. Jaga oma kunstiteost sõpradega.
- Vali kolm Piibli tegelast, kes kohtlesid inimesi Kristuse moodi. Kirjuta igaühe kohta lõik ning maini ära, kuidas saad sina neid omadusi oma suhetesse võtta.
- Uuri mitut laulu, mille teemaks on [1Kr 13](#), või kirjuta sellest oma laul.
- Küsi vähemalt kümnelt erinevalt inimeselt (nende hulgas võimalikult palju mitte kristlast), missuguseid sotsiaalseid väärtusi või omadusi nad kõige enam kristlastega seostavad. Kuidas on nende vastused sellenädalase õppetükiga seotud?
- Tee miniskulptuur illustreerima Jeesuse sõnu [Mt 22:40](#): „Neis ... on koos kogu Seadus ja Prohvetid.“

LISALUGEMINE

Ellen G. White, „Kristuse tähendamissõnad“, peatükk „Kes siis on mu ligimene?“.

Francis Chan, „Pöörane armastus: järeleandmatu Jumala lummuses“ (Tallinn, Allika, 2013).

John Stonestreet ja Warren Cole Smith, „Restoring All Things: God’s Audacious Plan to Change the World Through Everyday People“ (Baker Books, 2015).

Morris Venden, „How Jesus Treated People“ (Pacific Press®, 1990).